

REGIÓNŮ PODPORY Z HLEDISKA EXPERTNÉHO HODNOTENÍ: PŘÍKLAD SLOVENSKA

Vladimír SZÉKELY

Abstract

In Slovakia there exist several problem regions that seek inclusion among assisted regions. Central support to all problem regions is not possible and that is why the recognition of the status of assisted region at the mezzo level is so interesting. Support lies in differentiated provision of limited direct (financial) and more extensive indirect (tools of fiscal policy) privileges granted by government for the chosen regions. The presented hypothetic selection of slovak districts as assisted regions is based in spontaneous assessment of their socio-economic level by group of experts.

Key words: assisted regions, multicriteria assessment of socio-economic level of regions, method of expert interviews, synthetic index of socio-economic level of regions, Slovakia

Úvod

Analýzy väčšiny dôležitých, priestorovo diferencovaných makroekonomických ukazovateľov, ktoré realizovali regionalisti z rôznych vedeckých odborov, jednoznačne dokazujú, že na Slovensku sa prechodom na trhové hospodárstvo prehĺbili existujúce regionálne diferencie z bývalého obdobia centrálného plánovania ekonomiky. Nie všetky regióny sa dokázali rovnako úspešne adaptovať na nové ekonomické podmienky, ktorých dopad na prehĺbujúcu sa priestorovú diferencovanosť sa najtransparentnejšie prejavil na regionálnych trhoch práce najmä prostredníctvom počtu nezamestnaných a miery nezamestnaných. Aj na Slovensku sa zaužívalo, že miera nezamestnanosti je jedným z rozhodujúcich ukazovateľov socio-ekonomickej úrovne regiónu a jej nadpriemerná hodnota je rozhodujúcim kritériom pre zaradenie (administratívne) vymedzenej priestorovej jednotky do kategórie potenciálnych regiónov podpory. Miera nezamestnanosti však nie je v žiadnom prípade ukazovateľ komplexný a jeho výpovedná schopnosť je značne obmedzená. Preto sa pri kvalifikovanom vymedzovaní regiónov podpory, ktoré by malo predchádzať uplatneniu sa konkrétnych prejavov regionálnej politiky, zohľadňuje viac faktorov geografickej, ekonomickej, sociálnej, kultúrnej a politickej povahy, a hľadajú sa metodické mechanizmy ako multikriteriálny fenomén socio-ekonomickej úrovne priestorovej jednotky vyjadriť čo najjednoduchšie a v aplikovateľnej rovine.

Na Slovensku existuje viac problémových regiónov, ktoré sa uchádzajú o zaradenie medzi regióny podpory (napr. regióny s podpriemernými hodnotami významných makroekonomických ukazovateľov – medzi nimi prevládajú periférne, predovšetkým pohraničné regióny (okresy južného Slovenska), regióny so zastaralou priemyselnou štruktúrou a s negatívnym dopadom reštrukturalizačných procesov najmä na regionálne trhy práce (napr. bývalé okresy: Galanta, Spišská Nová Ves). Nie je možné všetky problémové regióny centrálnie podporovať a preto na mezo úrovni je o priznanie statusu región podpory veľký záujem. Podpora by

RNDr. Vladimír SZÉKELY, CSc.

Geografický ústav SAV Štefánikova 49, 814 73 Bratislava. E-mail: szekely@savba.sk

spočívala vo vládou diferencovanom poskytovaní obmedzených priamych (finančné dotácie) a rozsiahlejších nepriamych (nástrojmi fiškálnej politiky) výhod pre vymedzené regióny.

Objektivita versus subjektivita rozhodovacieho procesu vo vzťahu k delimitácii regiónov podpory

Prinajmenej v slovenskej vedeckej a odbornej komunite neexistuje jednoznačný názor na výber a počet ukazovateľov, ktorými by sa mal charakterizovať región, ani na vhodnosť použitia určitej, všeobecne platnej metodiky pre výber regiónov podpory. Uvedená skutočnosť je predmetom mnohých špekulácií o spôsobe a korektnosti výberu regiónov podpory. Pripúšťa sa, že rozhodujúcu úlohu zohráva tlak subjektov, ktoré sú do procesu výberu politicky alebo mocensky zaangažované. Ivaničková (1996) otvorene priznáva, že „za účelom akéhokoľvek vytvárania metodiky hodnotenia úrovne sociálno-ekonomického rozvoja územných celkov sa skrýva určitá filozofia rozdeľovania prostriedkov štátneho rozpočtu smerom k územným celkom“ (s. 215). Týmto svojim výrokom nepriamo poukazuje na ideologickú determináciu regionálnej podpory. Preto neprekvapí tvrdenie Krivého (1996), ktorý pridelovanie regionálnej podpory na Slovensku po roku 1989 hodnotí nasledovne: „Zmenená situácia po r. 1989 okrem iného znamená, že niektoré regióny stratili výhody starého klientelistického režimu, ochrannú ruku svojho „patrona“ i ďalšie výhody zo starých pravidiel hry. Nové nerovnosti, ktoré dnes vznikajú či aspoň „vystupujú z tieňa“, sú v tomto zmysle väčšmi „prirodzené“. Zároveň platí, že od jesene 1994 sa na Slovensku podľa mnohých príznakov formuje nový klientelistický režim. Pri podpore miest či okresov štátna exekutíva vo viacerých prípadoch postupovala podľa politických sympatií“ (s.260).

Aby sa pri preferenčnom rozhodovaní o konkrétnych regiónov podpory redukoval lobizmus v spojení so subjektívnymi postojmi predstaviteľov vlády a politických strán, hľadajú sa metódy, ktoré by na základe hodnôt vybraných ukazovateľov objektívne určili buď najproblémovejšie územné jednotky *alebo jednotky, pri ktorých je pravdepodobnosť návratnosti vložených investícií najreálnejšia*. To je podstatná novinka v nazeraní na proces delimitácie regiónov podpory. Z vyššie uvedeného vyplýva, že pri diferencovanej vládnej regionálnej podpore nie je stopercentný predpoklad, že najväčšiu pozornosť bude vláda Slovenskej republiky venovať najproblematickejšiemu regiónu s najvyššou mierou nezamestnanosti.

Cieľ výskumu a použitá metodika

Akceptovanie idey pravdepodobnosti reálnej návratnosti vložených investícií do regiónov s najvyššou mierou nezamestnanosti bolo rozhodujúcim podnetom pre výskum, ktorého cieľom bolo stanovenie socio-ekonomickej úrovne 16 vybraných regiónov (okresov) na Slovensku a určenie poradia ich vhodnosti z hľadiska ekonomickej efektívnosti potenciálne umiestnených reštrukturalizačných programov ako spôsobov znižovania nezamestnanosti. Výskum sa uskutočnil v roku 1995, v čase, kedy Slovensko bolo rozdelené na 38 okresov (regiónov). Vybrané regióny, ktorých socio-ekonomická úroveň mala byť podrobená multikriteriálnemu hodnoteniu nezávislou skupinou expertov, spĺňali 2 základné kritéria:

- a. vykazovali najvyššiu mieru nezamestnanosti,
- b. v ich ekonomickej štruktúre dominovali z hľadiska zamestnanosti 1-3 priemyselné podniky, ktoré boli zároveň v čase výskumu (r. 1995) vystavené výraznému znižovaniu počtu

pracovníkov alebo sa v najbližšej budúcnosti s takýmto procesom kalkulovalo ako s veľmi pravdepodobným.

Z uvedeného vyplýva, že prvotné kolo výberu regiónov podpory bolo výhradne založené na vytipovaní regiónov s najkritickejšou situáciou na trhu práce. Pri výbere kritérií sa vychádzalo z teoretických konštrukcií a empirických poznatkov dokazujúcich pôvod príčin vedúcich k nadpriemernej nezamestnanosti. Podľa teórie aj praxe sú príčiny nadpriemernej regionálnej nezamestnanosti v mnohých prípadoch vyvolané negatívne pôsobiacou mono-odvetvovou regionálnou štruktúrou priemyslu (alebo dokonca regionálneho hospodárstva), ktorej nepriaznivý dopad sa umocňuje existenciou len jedného (prípadne 2-3) veľkého priemyselného podniku, hlavnej záruky regionálnej zamestnanosti.

Pretože sa hľadali problémové regióny, ktoré by mohli mať záujem o finančnú pomoc zo zahraničia, boli automaticky z ďalšieho uvažovania vylúčené regióny, v ktorých si charakter priemyselnej štruktúry vyžadoval neustálu pozornosť vlády SR. Na území a priori neanalyzovaných regiónov sa nachádzali priemyselné prevádzky, ktorých likvidácia by znamenala neúnosné vyhrotenie sociálnej situácie a preto sa odôvodnene kalkulovalo s konkrétnymi a zároveň aj rozsiahlymi prejavmi štátnej intervencie. Pre tieto príčiny boli z ďalšieho výskumného procesu vylúčené okresy Martin a Považská Bystrica s rozsiahlou zbrojárskou výrobou, Prievidza s ťažobným priemyslom, Žiar nad Hronom s hutníctvom neželezných kovov, a Topoľčany, v ktorom mestu Partizánske výrazne dominoval obuvnícky priemysel.

V abecednom poradí uvádzame zoznam vybraných regiónov s kritickou situáciou na trhu práce, ktoré boli podrobené vybranou reprezentatívnou skupinou expertov hĺbkovej analýze socio-ekonomického rozvoja a stanoveniu poradia ich vhodnosti pre aplikáciu reštrukturalizačných projektov z hľadiska pravdepodobnosti reálnej návratnosti vložených investícií:

1. Bardejov, 2. Čadca, 3. Dolný Kubín, 4. Galanta, 5. Komárno, 6. Lučenec, 7. Michalovce, 8. Nové Zámky, 9. Rimavská Sobota, 10. Rožňava, 11. Spišská Nová Ves, 12. Stará Ľubovňa, 13. Svidník, 14. Trebišov, 15. Veľký Krtíš, 16. Vranov nad Topľou.

Pre hypotetický výber regiónov podpory na báze stanovenia socio-ekonomickej úrovne regiónov sa použila metóda štandardizovaných rozhovorov, ktorá bola aplikovaná na vybraný tím 18 expertov. Tento bežný metodický nástroj analýzy prvkov a procesov, na ktoré neexistuje jednoznačný názor (pozri napr. Lehotský, Oťaheľ, Ira, 1989), sa použil s cieľom eliminovania subjektívnych faktorov pri hodnotení jednotlivých regiónov Slovenska, ako aj s cieľom vylúčenia autoritatívneho názoru niektorého zo skupiny expertov. Výsledky rozhovorov sa použili pre výpočet syntetického ukazovateľa socio-ekonomickej úrovne skúmaných regiónov. Akým spôsobom bol naformulovaný štandardizovaný rozhovor a čo sa malo zistiť jeho jednotlivými otázkami opisujem podrobnejšie vo svojom predchádzajúcom článku (Székely, 1997). V tejto časti príspevku sa obmedzím len na finálnu fázu výpočtu syntetického ukazovateľa socio-ekonomickej úrovne skúmaných regiónov.

Výpočet syntetického ukazovateľa socio-ekonomickej úrovne regiónov z hľadiska ich zaradenia medzi regióny podpory

Metodickým princípom hodnotenia socio-ekonomickej úrovne a predpokladov ekonomického oživenia jednotlivých regiónov Slovenska bola komparatívna metóda. Základom

(normou) pre porovnávanie boli pri väčšine ukazovateľov ich celoslovenské priemerné hodnoty a/alebo preferovaná optimálna hodnota jednotlivých ukazovateľov z hľadiska zastavenia ekonomickej recesie a následného ekonomického oživenia, ktorú stanovila väčšina expertov. Pre vyjadrenie rozsahu regionálnej odchýlky sledovaného ukazovateľa od normatívnych, celoslovenských priemerných hodnôt a od subjektívnej optimálnej hodnoty sa použila päťstupňová škála (vyjadrenia expertov sa použili ako pomocné kritérium pre stanovenie stupňov škály). Hodnote 5 zodpovedali najlepšie predpoklady pre ekonomické oživenie, hodnota 3 bola priemerná a hodnote 1 zodpovedali najhoršie predpoklady pre ekonomické oživenie. Jednotlivé oškálované hodnoty ukazovateľov boli vážené (vynásobené) váhou významnosti, ktorú im pripísala skupina 18 expertov. Výsledný syntetický ukazovateľ socio-ekonomickej úrovne regiónov z hľadiska ich zaradenia medzi regióny podpory sa získal ako súčet súčinov oškálovaných ukazovateľov vynásobených váhou významnosti:

$$X_r = \sum V_i \cdot S_{ir}$$

kde:

X_r = syntetický ukazovateľ socio-ekonomickej úrovne r-tého regiónu

V_i = priemerná váha významnosti i-teho ukazovateľa, ktorá je konštantná pre každý región

S_{ir} = priradená škálova hodnota i-temu ukazovateľovi v r-tom regióne

Región s dosiahnutou najvyššou hodnotou predstavuje jednotku, ktorá má najlepšie predpoklady pre ekonomické oživenie a návratnosť vložených finančných prostriedkov do reštrukturalizačných projektov. Podľa názoru expertov by mal byť prednostne zaradený medzi regióny podpory. Región s najnižšou hodnotou predstavuje jednotku, ktorá má najhoršie predpoklady pre ekonomické oživenie a teda, podľa názoru expertov, aj najmenšiu šancu zaradenia sa medzi regióny podpory.

Vypočítané syntetické ukazovatele socio-ekonomickej úrovne analyzovaných regiónov zoradených podľa vhodnosti zaradenia medzi regióny podpory:

STARÁ ĽUBOVŇA: $2,888 \times 3 + 4,222 \times 3 + 1,277 \times 3 + 4,333 \times 1 + 2,222 \times 1 + 2,555 \times 1 + 2,166 \times 3 + 1,500 \times 4 + 3,000 \times 4 + 3,833 \times 3 + 1,555 \times 1 + 3,777 \times 5 + 4,166 \times 3 + 4,444 \times 5 + 3,111 \times 1 + 3,166 \times 5 = 144,367$

ČADCA: $2,888 \times 5 + 4,222 \times 3 + 1,277 \times 5 + 4,333 \times 1 + 2,222 \times 3 + 2,555 \times 1 + 2,166 \times 2 + 1,500 \times 4 + 3,000 \times 3 + 3,833 \times 2 + 1,555 \times 1 + 3,777 \times 3 + 4,166 \times 3 + 4,444 \times 4 + 3,111 \times 2 + 3,166 \times 5 = 139,255$

KOMÁRNO: $2,888 \times 5 + 4,222 \times 3 + 1,277 \times 3 + 4,333 \times 2 + 2,222 \times 2 + 2,555 \times 2 + 2,166 \times 1 + 1,500 \times 3 + 3,000 \times 2 + 3,833 \times 3 + 1,555 \times 3 + 3,777 \times 2 + 4,166 \times 4 + 4,444 \times 3 + 3,111 \times 2 + 3,166 \times 5 = 137,589$

DOLNÝ KUBÍN: $2,888 \times 4 + 4,222 \times 3 + 1,277 \times 4 + 4,333 \times 2 + 2,222 \times 3 + 2,555 \times 2 + 2,166 \times 3 + 1,500 \times 4 + 3,000 \times 1 + 3,833 \times 2 + 1,555 \times 3 + 3,777 \times 3 + 4,166 \times 5 + 4,444 \times 2 + 3,111 \times 3 + 3,166 \times 3 = 137,477$

NOVÉ ZÁMKY: $2,888 \times 5 + 4,222 \times 3 + 1,277 \times 2 + 4,333 \times 4 + 2,222 \times 2 + 2,555 \times 2 + 2,166 \times 2 + 1,500 \times 3 + 3,000 \times 4 + 3,833 \times 3 + 1,555 \times 4 + 3,777 \times 1 + 4,166 \times 3 + 4,444 \times 3 + 3,111 \times 2 + 3,166 \times 1 = 134,092$

GALANTA: $2,888 \times 4 + 4,222 \times 3 + 1,277 \times 3 + 4,333 \times 2 + 2,222 \times 3 + 2,555 \times 3 + 2,166 \times 2 + 1,500 \times 3 + 3,000 \times 2 + 3,833 \times 1 + 1,555 \times 1 + 3,777 \times 3 + 4,166 \times 4 + 4,444 \times 4 + 3,111 \times 2 + 3,166 \times 3 = 132,757$

MICHALOVCE: $2,888 \times 4 + 4,222 \times 2 + 1,277 \times 1 + 4,333 \times 5 + 2,222 \times 2 + 2,555 \times 2 + 2,166 \times 1 + 1,500 \times 2 + 3,000 \times 1 + 3,833 \times 2 + 1,555 \times 1 + 3,777 \times 4 + 4,166 \times 3 + 4,444 \times 2 + 3,111 \times 1 + 3,166 \times 5 = 125,314$

SVIDNÍK: $2,888 \times 2 + 4,222 \times 1 + 1,277 \times 3 + 4,333 \times 4 + 2,222 \times 3 + 2,555 \times 1 + 2,166 \times 1 + 1,500 \times 1 + 3,000 \times 3 + 3,833 \times 4 + 1,555 \times 1 + 3,777 \times 2 + 4,166 \times 5 + 4,444 \times 1 + 3,111 \times 2 + 3,166 \times 5 = 124,815$

VEĽKÝ KRŤÍŠ: $2,888 \times 1 + 4,222 \times 3 + 1,277 \times 1 + 4,333 \times 1 + 2,222 \times 3 + 2,555 \times 2 + 2,166 \times 2 + 1,500 \times 1 + 3,000 \times 1 + 3,833 \times 4 + 1,555 \times 5 + 3,777 \times 5 + 4,166 \times 4 + 4,444 \times 1 + 3,111 \times 5 + 3,166 \times 1 = 123,593$

ROŽŇAVA: $2,888 \times 2 + 4,222 \times 3 + 1,277 \times 3 + 4,333 \times 3 + 2,222 \times 2 + 2,555 \times 2 + 2,166 \times 1 + 1,500 \times 1 + 3,000 \times 2 + 3,833 \times 3 + 1,555 \times 5 + 3,777 \times 3 + 4,166 \times 2 + 4,444 \times 2 + 3,111 \times 5 + 3,166 \times 1 = 121,038$

TREBIŠOV: $2,888 \times 4 + 4,222 \times 3 + 1,277 \times 2 + 4,333 \times 3 + 2,222 \times 1 + 2,555 \times 1 + 2,166 \times 1 + 1,500 \times 1 + 3,000 \times 2 + 3,833 \times 3 + 1,555 \times 3 + 3,777 \times 2 + 4,166 \times 4 + 4,444 \times 1 + 3,111 \times 1 + 3,166 \times 5 = 117,981$

SPIŠSKÁ NOVÁ VES: $2,888 \times 4 + 4,222 \times 4 + 1,277 \times 4 + 4,333 \times 3 + 2,222 \times 1 + 2,555 \times 2 + 2,166 \times 1 + 1,500 \times 2 + 3,000 \times 2 + 3,833 \times 4 + 1,555 \times 1 + 3,777 \times 2 + 4,166 \times 2 + 4,444 \times 2 + 3,111 \times 2 + 3,166 \times 1 = 116,094$

BARDEJOV: $2,888 \times 3 + 4,222 \times 4 + 1,277 \times 3 + 4,333 \times 3 + 2,222 \times 2 + 2,555 \times 1 + 2,166 \times 2 + 1,500 \times 3 + 3,000 \times 4 + 3,833 \times 2 + 1,555 \times 1 + 3,777 \times 1 + 4,166 \times 1 + 4,444 \times 2 + 3,111 \times 1 + 3,166 \times 4 = 112,04$

LUČENEC: $2,888 \times 3 + 4,222 \times 2 + 1,277 \times 1 + 4,333 \times 4 + 2,222 \times 3 + 2,555 \times 2 + 2,166 \times 1 + 1,500 \times 2 + 3,000 \times 2 + 3,833 \times 3 + 1,555 \times 2 + 3,777 \times 2 + 4,166 \times 2 + 4,444 \times 1 + 3,111 \times 1 + 3,166 \times 1 = 99,875$

VRANOV NAD TOPEĽOU: $2,888 \times 3 + 4,222 \times 1 + 1,277 \times 2 + 4,333 \times 1 + 2,222 \times 1 + 2,555 \times 1 + 2,166 \times 1 + 1,500 \times 2 + 3,000 \times 2 + 3,833 \times 1 + 1,555 \times 1 + 3,777 \times 3 + 4,166 \times 5 + 4,444 \times 1 + 3,111 \times 1 + 3,166 \times 4 = 93,484$

RIMAVSKÁ SOBOTA: $2,888 \times 3 + 4,222 \times 2 + 1,277 \times 1 + 4,333 \times 2 + 2,222 \times 1 + 2,555 \times 2 + 2,166 \times 1 + 1,500 \times 1 + 3,000 \times 2 + 3,833 \times 4 + 1,555 \times 1 + 3,777 \times 3 + 4,166 \times 2 + 4,444 \times 1 + 3,111 \times 1 + 3,166 \times 1 = 91,32$

Významové váhy rozhodujúcich ukazovateľov ako ich stanovila skupina 18 expertov:

2.888 = relatívna geografická poloha regiónu

1.277 = veková štruktúra obyvateľstva

4.222 = charakter regiónu (prírodné predpoklady rozvoja – surovinová báza, geomorfologické podmienky a pod)

4.333 = vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

2.222 = ekonomická aktivita obyvateľstva (počet a percento ekonomicky aktívnych)

- 2.555 = priemerná mesačná mzda zamestnancov
- 2.166 = miera nezamestnanosti
- 1.500 = trend vývoja nezamestnanosti
- 3.000 = odvetvový charakter výroby v rozhodujúcich hospodárskych podnikoch
- 3.833 = finančná situácia v rozhodujúcich hospodárskych podnikoch
- 1.555 = prítomnosť zahraničného kapitálu v rozhodujúcich hospodárskych podnikoch
- 3.777 = počet a dynamika formovania sa malých a stredných podnikov
- 4.166 = vývoj privátneho sektoru
- 4.444 = miera podnikateľskej aktivity
- 3.111 = podiel zahraničného kapitálu
- 3.166 = strategické zámery rozhodujúcich hospodárskych subjektov z hľadiska zmien v zamestnanosti

Záver

Prezentovaný, účelovo zameraný metodický postup na výber regiónov podpory, ktoré museli spĺňať vopred vymedzené kritéria (nadpriemerná miera nezamestnanosti a existencia 1-3 rozhodujúcich podnikov z hľadiska zamestnanosti na regionálnom trhu práce), predstavuje len jeden z alternatívnych prístupov k delimitácii regiónov podpory. Jeho prvoradým cieľom bola objektivizácia procesu výberu priestorovej jednotky, ktorá má najlepšie predpoklady pre návrat vložených finančných prostriedkov do reštrukturalizačných projektov.

Príspevok bol vypracovaný v rámci riešenia projektu č. 2/4067/98, za podpory Slovenskej grantovej agentúry VEGA. Dovoľujem si poďakovať spoločnosti BIC Group, s.r.o., Bratislava za spoluprácu a láskavé povolenie publikovania spoločne dosiahnutých výsledkov.

Literatúra:

- IVANIČKOVÁ, A. (1996): Niekoľko pohľadov na hodnotenie úrovne regionálneho rozvoja Slovenska. Ekonomický časopis, roč. 44, č. 3, ss. 212-228.
- KRIVÝ, V. (1996): Regióny Slovenska: východisková situácia a nedávny vývin. In: Bútorá, M., Hunčík, P.(eds.). Slovensko 1995 – Súhrnná správa o stave spoločnosti. Bratislava (Nadácia Sándora Máraiho), ss. 257-273.
- LEHOTSKÝ, M., OŤAHEL, J., IRA, V.(1989): Hodnotenie vplyvu diaľnice na krajinu: environmentálny prístup (projekt v Podtatranskej kotline). Geografický časopis, roč. 41, č. 1, ss. 71-92.
- SZÉKELY, V.(1997): The theoretical outline of methodological procedure of selection of assisted regions. Földrajzi Értesítő XLVI., 3-4 fzet, pp. 197-203.

ASSISTED REGIONS FROM THE EXPERT'S ASSESSMENT POINT OF VIEW: SLOVAKIA CASE STUDY

Vladimír SZÉKELY

Summary

In Slovakia there exist several problem regions that seek inclusion among assisted regions. Central support to all problem regions is not possible and that is why the recognition of the status of assisted region at the mezzo level is so interesting. Support lies in differentiated provision of limited direct (financial) and more extensive indirect (tools of fiscal policy) privileges granted by government for the chosen regions. The presented hypothetic selection of slovak districts as assisted regions is based in spontaneous assessment of their socio-economic level by group of experts. Region with the highest value of synthetic index of socio-economic level represents a unit with best prerequisites for economic revival (Stará Ľubovňa). According to the opinion of experts it should be classified with preference among the assisted regions. Region with the lowest value represents the unit with worst prerequisites for economic revival and should also be classified among the assisted regions (Rimavská Sobota).

Recenzent: Doc. RNDr. Viliam Lauko, CSc.

PROBLÉMY ROZVOJA MALÝCH OKRESOV

Juraj TEJ, Helena ŠIMKOVÁ

Abstract

A recent reform of the territorial-administrative division has created three new districts on the territory of the region of Prešov which are characterized by their close position to the border, their rural nature, by a small area and a low density of population. The document The proposition of the rural development conception in SR deals with the perspective of the solution of the problems in the small districts.

Key words: rural areas, region, rural development policy, infrastructure

Po politických a ekonomických zmenách v našej spoločnosti sa uskutočnila ešte reforma verejnej správy a regiónov. K tradičným problémom slovenských subregiónov pribudli ďalšie – nezamestnanosť a slabá perspektíva v tvorbe nových pracovných miest, pokles reálnych príjmov, nedoriešené vlastnícke vzťahy, nedostatočná technická infraštruktúra a rozpadajúca sa sociálna infraštruktúra, tradičný a málo inovatívny pohľad na primárny sektor, apatia ľudí

Ing. Juraj TEJ, CSc.

*Katedra spoločenskej výchovy, Fakulta humanitných a prírodných vied Prešovskej univerzity,
ul. 17. novembra č. 1, 081 16 Prešov*

Ing. Helena ŠIMKOVÁ

KMaVI FE, Technická univerzita Košice